

Програма навчальної дисципліни «Основи практичної діяльності у фізичній терапії, ерготерапії» підготовки “бакалавра”, галузі знань- 22- охорона здоров'я, спеціальності — 227 — фізична терапія, ерготерапія, за освітньою програмою - фізична терапія, ерготерапія


Розробник: Андрійчук О.Я., д.н.з фіз.вих та спорту, професор кафедри здоров'я людини і фізичної терапії, доцент

Рецензент: Индика С.Я, канд з фіз. вих та спорту, доцент кафедри теорії фізичного виховання, фітнесу і рекреації, доцент

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри здоров'я людини та фізичної терапії
протокол № 2 від 11 вересня 2018 р.

Завідувач кафедри:  (проф. Лях Ю. С.).

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету фізичної культури, спорту та здоров'я
протокол № 3 від 20.03 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету  (доц. Мудрик Ж.С.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 22-Охорона здоров'я	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>90/3</u>	Спеціальність: 227- фізична терапія, ерготерапія	Рік навчання <u>1</u>
		Семестр <u>1-ий</u>
ІНДЗ: <u>є</u>	Освітня програма: фізична терапія, ерготерапія	Лекції <u>30</u> год.
		Практичні роботи <u>34</u> год.
		Самостійна робота <u>20</u> год.
		Консультації <u>6</u> год.
	Освітній ступінь: Бакалавр на базі повної загальної середньої освіти	Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (вступ до спеціальності)» є базовою дисципліною для студентів спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» освітнього ступеня «бакалавр» для здобуття кваліфікації бакалавра з фізичної терапії, ерготерапії

Сучасна концепція фізичної терапії та ерготерапії базується на фундаментальних поняттях і медико-біологічному обґрунтуванні механізмів впливу різноманітних факторів на життєдіяльність організму, на системи забезпечення гомеостазу та їх пристосування до нових умов існування, чи морфо-функціональних змін організму після травм і перенесених хвороб.

«Основи практичної діяльності у фізичній терапії, ерготерапії (вступ до спеціальності)» включає ознайомлення студентів з державними, соціально-економічними, психологічними, професійними, педагогічними та іншими заходами, які спрямовані на запобігання ускладненням захворювань, що призводять до тимчасової і стійкої втрати працездатності, та повернення хворих чи осіб з інвалідністю до суспільнокорисної праці. Ефективність вищеперерахованих заходів значною мірою визначається узгодженістю усіх ланок реабілітаційного процесу, а також командною роботою мультидисциплінарної команди.

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи практичної діяльності у фізичній терапії, ерготерапії (вступ до спеціальності)» є сформувати у студентів систему знань та цілісного уявлення щодо теоретичних засад та основ практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії в системі охорони здоров'я; розуміння значення своєчасного застосування засобів фізичної терапії для попередження ускладнень та підвищенню ефективності у комплексному відновленні після травм чи захворювань.

Опанування дисципліни дасть змогу фахівцеві в подальшому розробляти індивідуальну програму реабілітації, організувати процес фізичної терапії та ерготерапії й об'єктивізувати її ефективність.

Основою формування знань, умінь і навичок у навчальній дисципліні «Основи практичної діяльності у фізичній терапії, ерготерапії (вступ до спеціальності)» є лекційні заняття, практичні заняття, індивідуальні консультації, а також самостійна робота.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти повинні бути компетентними у таких питаннях:
знати:

- посадові обов'язки фізичного терапевта та ерготерапевта
- види реабілітації;
- періоди реабілітації, фізичної терапії та ерготерапії
- принципи реабілітації, фізичної терапії та ерготерапії
- етапи формування програми фізичної терапії, ерготерапії
- параметри оцінки критеріїв життєдіяльності людини
- етичні аспекти роботи фізичного терапевта, ерготерапевта;
- режими рухової активності хворих;
- класифікацію та характеристику основних засобів фізичної терапії;
- основні показання та протипоказання до застосування засобів фізичної терапії на різних етапах реабілітації.

вміти:

- проаналізувати можливість застосування засобів фізичної терапії, враховуючи показання та протипоказання;
- оцінити ефективність проведеної програми фізичної терапії та ерготерапії.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 3 Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практичні	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Основи фізичної терапії, ерготерапії					
Тема 1. Вступ. Історичні аспекти розвитку медицини та реабілітації, фізичної терапії та ерготерапії	6	2	2	2	
Тема 2. Види, завдання та мета реабілітації, фізичної терапії та ерготерапії	6	2	2	2	
Тема 3. Принципи реабілітації, фізичної терапії та ерготерапії	6	2	2		2
Тема 4. Періоди та етапи фізичної терапії та ерготерапії	8	2	4	2	

Тема 5 Стаціонарний та поліклінічний етапи реабілітації.	4	2	2		
Тема 6 Санаторно-курортний етап реабілітації	6	2	2	2	
Тема 7. Соціальна та професійна реабілітація	8	2	4	2	
Разом за змістовим модулем 1	44	14	18	10	2
Змістовий модуль 2.					
Основні принципи застосування засобів фізичної терапії, ерготерапії					
Тема 8. Лікувальна фізична культура як основний засіб фізичної терапії, ерготерапії	14	4	6	2	2
Тема 9. Лікувальний масаж в системі фізичної терапії, ерготерапії	6	2	2	2	
Тема 10. Фізіотерапія та механотерапія в системі фізичної терапії, ерготерапії	10	4	4	2	
Тема 11. Правила поєднання засобів фізичної терапії. Оцінка ефективності реабілітації	8	2	2	2	2
Тема 12. Особливості партнерства та роботи в мульти-дисциплінарній команді	8	4	2	2	
Разом за змістовим модулем 2	46	16	16	10	4
Всього годин	90	30	34	20	6

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

- Переміщення пацієнта: загальні положення, принципи, застереження, класифікація переміщень
- Допоміжні засоби пересування: класифікація, характеристика
- Моделі пересування та методи підстаховування: застосування милиць, палиць, ходунців
- Позиції струхування при ходьбі, підбур інвалідного візка, пересування у візку.

- Адаптація навколишнього середовища до потреб неповносправних
- Пет-терапія: організація, особливості застосування
- SMART-та інші технології фізичної терапії
- Авторські методики фізичної терапії та ерготерапії
- Альтернативні (додаткові, нетрадиційні) методи реабілітації.

Форми виконання: доповідь, створення презентацій, складання блок-схем, таблиць

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Індивідуальне навчально-дослідне завдання виконується на основі знань, умінь та навичок, одержаних під час лекційних та практичних занять, використовуючи сучасні навчальні, науково-методичні напрацювання, розробити індивідуальну програму реабілітації із застосуванням засобів фізичної терапії та ерготерапії, враховуючи етап реабілітації

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів та передбачає виконання ІНДЗ. У цьому випадку підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
2. модульні контрольні роботи (максимум 60 балів).

Таблиця 4

Поточний контроль (мах = 40 балів)		Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
		МКР 1	МКР 2	
Змістовний модуль 1	Змістовний модуль 2	30	30	100
T1-T7	T8 T9 T10 T11 T12			ІНДЗ
По 2,0 бала за кожную тему	6 2 4 2 2			
$\Sigma=14$	$\Sigma=16$			

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90-100	Відмінно
82-89	Дуже добре
75-81	Добре
67-74	Задовільно
60-66	Достатньо
1 - 59	Незадовільно

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бісмак О.В. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. / О.В. Бісмак, Н.Г. Мельнік. – Х.: Вид-во Бровін О.В., 2010 – 120 с.
2. Верхратський С. А. Історія Медицини / С. А. Верхратський. – 3-є вид., К.: Вища школа. Головне в-во, 1983. – 384 С.
3. Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» - Відомості Верховної ради України, 2006. - № 2-3.
4. Медична і соціальна реабілітація: підручник / В. Б. Самойленко, Н. П. Яковенко, І. О. Петряшев та ін.. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 464 с.
5. Медична та соціальна реабілітації: навчальний посібник / за заг. ред. І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко. – Тернопіль: ТДМУ, 2005. – 402 с.
6. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. – 3-тє вид. – К.: Олімп. л-ра, 2009. – 448 с.
7. Порада А. М. Основи фізичної реабілітації: навч. посібник / А. М. Порада, О. В. Солодовник, Н. Є. Прокопчук. – К.: Медицина, 2006. – 248 с.
8. Порада А.М., Порада О.В. Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль: підручник. — К.: ВСВ “Медицина”, 2011. — 296 с.
9. Пешкова О. В. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів : навчальний посібник / О. В. Пешкова. – Харків : СПДФО, 2011. – 312 с.
10. Полянська О. С. Основи реабілітації, фізіотерапії, лікувальної фізичної культури і масажу / За ред. В. В. Клапчука, О. С. Полянської. – Чернівці : Прут, 2006. – 208 с.
11. Постанова КМ України № 266 від 29.04.2015 р. «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». -

Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п/print1443704984059214>

12. Примачок Л. Л. Історія медицини та реабілітації: навч. посіб./ Л. Л. Примачок. – Ніжин: НДУ ім. Гоголя, 2015. – 104 с.
13. Романчук О.П. Лікарсько-педагогічний контроль в оздоровчій фізичній культурі : навч.-метод.пос. / О.П. Романчук. – Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2010. – 206 с.
14. Соколовський В. С. Лікувальна фізична культура : [підручник] / В. С. Соколовський, Н. О. Романова, О. П. Юшковська. – Одеса : Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 234 с.
15. Степашко М.В., Сухостат Л.В. Масаж і лікувальна фізкультура в медицині: підручник. — К.: Медицина, 2010. — 352 с.
16. Яковенко Н.П., Самойленко В.Б. Фізіотерапія: підручник. — К.: ВСВ “Медицина”, 2011. — 256 с.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Історія становлення реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії у світі та в Україні
2. Зміст термінів «фізична терапія», «ерготерапія» «реабілітація», «реабілітація осіб з інвалідністю», «реабілітаційні послуги», «реабілітаційні заходи», «медична реабілітація», «фізична терапія», «психологічна реабілітація».
3. Види реабілітації, їх характеристика
4. Методи медичної реабілітації, методи відновної терапії, їх характеристика
5. Головні завдання реабілітації.
6. Мета реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії
7. Завдання реабілітації в педіатричній практиці.
8. Реабілітаційні установи.
9. Посадові обов'язки фізичного терапевта, ерготерапевта .
10. Характеристика та особливості основних принципів реабілітації
11. Основні засади біологічних, соціально-економічних, психологічних, морально-етичних, науково-медичних основ фізичної терапії та ерготерапії.
12. Індивідуальна реабілітаційна програма.
13. Етапи формування реабілітаційної програми.
14. Види реабілітаційних програм та умови проведення.
15. Класифікація періодів медичної реабілітації згідно з рекомендаціями ВООЗ.
16. Етапність реабілітації. Характеристика кожного періоду.

17. Характеристика періодів застосування засобів фізичної терапії в терапевтичній практиці, в травматології, в ургентній хірургії, в плановій хірургії.
18. Характеристика рухових режимів у лікарняному періоді реабілітації:
19. Протипоказання до направлення хворих на реабілітаційне стаціонарне лікування.
20. Характеристика рухових режимів у післялікарняному періоді реабілітації.
21. Основні реабілітаційно-оздоровчі заклади. Поняття «санаторій», «курорт». Основні профілі санаторіїв. Класифікація курортів.
22. Показання та протипоказання до санаторно-курортного лікування та реабілітації.
23. Сучасне тлумачення термінів «абілітація», «соціальна реабілітація», «соціальна допомога», «професійна реабілітація», «трудова реабілітація», «професійна адаптація», «робоче місце інваліда», «спеціальне робоче місце інваліда».
24. Характеристика професійної адаптації, реадптації, перекваліфікації.
25. Класифікація та характеристика основних засобів фізичної терапії
26. Особливості та переваги ЛФК в порівнянні з іншими засоби фізичної терапії.
27. Дидактичні принципи ЛФК.
28. Завдання ЛФК в комплексному лікуванні та фізичній терапії, ерготерапії.
29. Показання та протипоказання до застосування ЛФК.
30. Механізм лікувальної дії фізичних вправ.
31. Загальні вимоги до методики проведення занять з ЛФК.
32. Дозування фізичного навантаження.
33. Класифікація та характеристика засобів ЛФК
34. Різновиди фізичних вправ. Класифікація гімнастичних вправ за анатомічною ознакою, характером м'язового скорочення, характером вправ, тощо.
35. Особливості дихальних вправ: динамічних, статичних, дренажних.
36. Спортивно-прикладні вправи в системі фізичної терапії.
37. Ігри в ЛФК: малорухливі, рухливі, спортивні, ті, що проводяться на місці.
38. Класифікація та характеристика форм ЛФК.
39. Особливості проведення індивідуальних, малогрупових, групових та самостійних занять лікувальною гімнастикою.
40. Характеристика позитивної реакції на фізичне навантаження, основні ознаки невідповідності фізичного навантаження, поняття про толерантність та поріг толерантності до фізичного навантаження.
41. Сутність лікувального масажу, характеристика основних прийомів масажу.
42. Характеристика систем масажу, форм масажу, методів масажу.

43. Вплив масажу на системи організму: на ЦНС, шкіру, м'язову систему, зв'язково-суглобовий апарат, кровоносну і лімфатичну систему, на дихальну систему та обмін речовин.
44. Основні напрямки масажних рухів, умови проведення масажу.
45. Основні показання та протипоказання до лікувального масажу.
46. Основи фізіотерапії. Класифікація фізичних чинників лікування та реабілітації.
47. Принципи фізіотерапії. Загальні та специфічні протипоказання до фізіотерапевтичних процедур.
48. Механотерапія в системі фізичної терапії: особливості механотерапії, мета.
49. Типи апаратів для проведення механотерапії.
50. Спеціальні покази та протипоказання до механотерапії.
51. Покази та протипоказання до механотерапії загальної дії.
52. Правила поєднання засобів фізичної терапії.
53. Оцінка ефективності реабілітації
54. Характеристика основних видів контролю: експрес-контроль, поточний контроль, етапний контроль.
55. Види відновлення працездатності хворих і інвалідів.
56. Етичний кодекс фахівця з фізичної терапії та ерготерапії.
57. Права пацієнта. Конфіденційність, її збереження та порушення. Збереження лікарської таємниці.
58. Правила спілкування з пацієнтом. Особистісна реакція на патологічний стан.
59. Вербальне спілкування. Невербальне спілкування. Фактори, що перешкоджають спілкуванню.
60. Принцип колегіальності у медичному колективі.